

# AMPUMAKOULUTUS MERI-LAPISSA 2018

Katsaus ampumakoulutukseen Lapin poliisilaitoksen kenttäjohtoalue 2:lla voimankäytön kouluttajien näkökulmasta

Ville-Veikko Räsänen

10/2018

## Tiivistelmä

Tekijä	Tutkinto/kurssi ja opinnäytetyö/nimike	
Ville-Veikko Räsänen	Poliisi (AMK)/Amk20162D Opinnäytetyö	
Julkaisun nimi	Julkisuusaste	
Ampumakoulutus Meri-Lapissa 2018 : Katsaus ampumakoulutukseen Lapin poliisilaitoksen kenttäjohtoalue 2:lla voimankäytön kouluttajien näkökulmasta	Julkinen	
Ohjaajat ja opintoaine/opetustiimi	Opinnäytetyön muoto	
Tomi Kataja ja Petri Voittomäki	Tutkimuksellinen opinnäytetyö	
Tiivistelmä		
<p>Tämä opinnäytetyö antaa nopean katsauksen Lapin poliisilaitoksen kenttäjohtoalue 2:n (KJ2-alue) ampumakoulutukseen. Opinnäytetyön tavoitteena on ollut selvittää, miten ampumakoulutus toteutuu KJ2-alueella ja voiko sitä mahdollisesti kehittää jotenkin.</p> <p>Poliisin tulee tuntea ja hallita kantamiensa voimankäyttövälineiden käytön. Ampuma-ase on yksi voimankäyttövälineistä ja sen käyttämiseen poliisimiehet saavat koulutuksen jo Poliisiammattikorkeakoululla AMK-opintoja suorittaessaan. Poliisiyksiköt ovat velvoitettuja antamaan tietyn määrän koulutusta poliisimiehille näiden taitojen ylläpitämiseksi.</p> <p>Ajatus tämän tutkimuksen tekemiseen lähti omista havainnoistani työharjoittelua suorittaessani. Huomasin, että moni poliisimies samalla poliisiasemalla ei käynyt juuri ollenkaan virka-aseellaan ampumista harjoittelemassa.</p> <p>Opinnäytetyössä avaan kirjallisuuden avulla taitojen oppimisen ja opettamisen teoriaa. Lisäksi käsittelen Poliisin aseenkäyttöä ja sen koulutusta koskevaa sääntelyä, ampumarjoittelua yleisesti sekä ampumakoulutusta KJ2-alueella. Lähestyin aihetta voimankäytön kouluttajien näkökulmasta, koska ajattelin heidän tietävän aiheesta parhaiten. Haastattelin KJ2-alueen voimankäytön kouluttajia sähköpostitse ja analysoin haastattelujen tulokset. Tuloksista nousi esiin kaksi selkeää ongelmakohtaa; sisäampumaradan puute ja poliisimiesten harjoittelumotivaatio.</p>		
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja vuosi	Opinnäytetyökoodi (OPS)
32 + 3 liitesivua	Lokakuu 2018	Amk2016ONT
Avainsanat		
voimankäyttö, virka-ase, ampumataito, aseenkäyttö, asenteet, motivaatio, koulutus		

## SISÄLLYS

<b>1 JOHDANTO .....</b>	<b>2</b>
1.1 Tutkimuksen tarkoitus.....	3
1.2 Tutkimuksen toteutus .....	4
<b>4 POLIISIN VOIMANKÄYTTÖ .....</b>	<b>5</b>
4.1 Ampuma-ase voimankäyttövälineenä .....	7
<b>5 OPPIMINEN OSANA AMMATTITAITOA .....</b>	<b>8</b>
5.1 Taitojen oppiminen .....	8
5.2 Taitojen opettaminen.....	11
5.3 Aseen käsittely- ja ampumataito .....	13
<b>6 VIRKA-ASEEN KÄYTTÖKOULUTUS KJ2-ALUEELLA .....</b>	<b>17</b>
<b>7 HAASTATTELU.....</b>	<b>19</b>
<b>8 YHTEENVETO JA POHDINTA .....</b>	<b>27</b>
<b>LÄHTEET .....</b>	<b>31</b>

## LIITTEET

## 1 JOHDANTO

*Bussipysäkillä istunut kuulee avunhuutoja ja näkee kuinka naista puukotetaan. Myös apuun tullut valkopaitainen mies saa puukosta. - - Poliisi saa ilmoituksen puukotuksesta kello 16.02<sup>1</sup>.*

*Poliisi ampuu puukottajaa, joka lyyhistyy maahan. - - Poliisi otti puukottajan kiinni kello 16.05<sup>2</sup>.*

Nämä lainaukset Iltasanomien uutisesta elokuulta 2017 Turun puukotuksen jälkeen johdattelevat aiheeseen, jota tässä opinnäytetyössä käsittelen. Aktiivisesti toimivan, jatkuvasti uutta kohdetta etsivän puukottajan vaarallinen toiminta pysäytettiin ampumalla vain pari minuuttia poliisille tulleen ilmoituksen jälkeen. Aikaa toiminnan suunnittelemiseen tai taitojen hiomiseen ei ollut, vaan oli pakko toimia. Ovatko jokaisen poliisimiehen toimintakyky ja motoriset taidot sillä tasolla, että tilanne olisi missä vain ja milloin tahansa päättynyt yhtä nopeasti ja ilman ylimääräisiä lisävahinkoja?

Vaikka aseenkäyttötilanteet ovatkin Suomessa edelleen harvinaisia, ampuma-asetta tulisi tarvittaessa pystyä käyttämään tehokkaasti ja turvallisesti, jotta haluttu vaikutus saadaan aikaan riskeeraamatta turhaan sivullisten tai jopa kohdehenkilön henkeä ja terveyttä enempää kuin vaarallisen toiminnan pysäyttämiseksi on tarpeen. Poliisi joutuu työssään puuttumaan kansalaisten perusoikeuksiin ja siksi toiminnan pitäisi olla aina puolustettavaa ja perusteltua.

Suorittaessani työharjoittelua Lapin poliisilaitoksen Kemin poliisiasemalla nuoremman konstaapelin virassa kiinnitin huomiota siihen, että osa poliisiaseman henkilöstöstä kävi hyvin harvoin virka-aseella ampumista harjoittelemassa. Tämä oma empiirinen tutkimukseni ei toki kovin kattavaa ja luotettavaa tulosta antanut, koska kosketuspintani rajoittui lähinnä vain omaan kenttäryhmääni valvonta- ja hälytyssektorilla (jatkossa VH-sektori) ja siihen tutkintaryhmään, missä kulloinkin olin kierrolla rikostorjuntasektorilla (jatkossa RT-sektori). Tästä havainnosta sain kuitenkin idean tämän tutkimuksen tekemiseen.

---

<sup>1</sup> Iltasanomat 19.8.2017.

<sup>2</sup> eml.

## 1.1 Tutkimuksen tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tarkastella ammunnan koulutusta Lapin poliisilaitoksen Kenttäjohto 2 -alueella (jatkossa KJ2-alue) voimankäytön kouluttajien näkökulmasta. En lähde työssä arvostelemaan KJ2-alueen voimankäytön kouluttajien opetusmenetelmiä, tai yksittäisten poliisimiesten/-naisten ampumaharjoittelutottumuksia, vaan kartoitan ampumaharjoittelun ja -koulutuksen määrää, laatua ja puitteita kvalitatiivisena tutkimuksena. Haen vastauksia kysymyksiin; Miten ampumakoulutusta toteutetaan KJ2-alueella? Miten henkilöstö suhtautuu ampumakoulutukseen? Onko ampumakoulutuksen kehittämiseksi tarvetta? Mitä voidaan tehdä ampumakoulutuksen kehittämiseksi?

Keskustelin aiheesta KJ2-alueen voimankäytön pääkouluttajan Tommi Pasman kanssa. Pasma totesi aiheen olevan ajankohtainen ja mietimme yhdessä, mitä tutkimuksella lähdän selvittämään.

Tässä opinnäytetyössä tutkin, miten ampumaharjoittelu ja aseenkäytön koulutus toteutuvat KJ2-alueella. Lähestyn aihetta voimankäytön kouluttajien näkökulmasta ja kartoitan heidän kokemuksiaan ja mielipiteitään ampumaharjoittelun toteutumisesta sekä aseenkäytön koulutuksen nykytilasta ja sen kehittämisestä KJ2-alueella.

Päätutkimuskysymyksen tueksi selvitän, miten KJ2-alueen voimankäytön kouluttajien mielestä ampumaharjoittelun aktiivisuutta tai vähemmän harjoittelevien motivaatiota harjoitteluun voitaisiin parantaa. Vai onko harjoittelun lisäämiselle tarvetta?

Tutkimuksen tavoitteena on tukea ampumakoulutuksen kehittämistä yksikötasolla, mutta siitä voi olla apua myös laajempaa tilannekuvaa arvioitaessa. Kerään myös sellaista tietoa, mitä yksittäinen voimankäytön kouluttaja voi käyttää hyväkseen suunnitellessaan omaa koulutustaan. Tutkimus painottuu henkilökohtaisella virka-aseella tapahtuvaan harjoitteluun, mutta voi osittain myös sivuta kevyesti esimerkiksi tukiasella tapahtuvaa harjoittelua ainakin haastatteluvastauksissa.

## 1.2 Tutkimuksen toteutus

Tämä tutkimus on laadullinen, eli kvalitatiivinen tutkimus. Tutkimuksella pyrin kartoittamaan ja kuvailemaan ilmiötä, kuten Hirsjärvi, Remes ja Saravaara<sup>3</sup> asian esittävät. Yritän löytää uusia näkökulmia, tuoda esille ilmiön keskeisiä, kiinnostavia piirteitä ja selvittää, miten ilmiöön suhtaudutaan kohderyhmän sisällä.

Eskolan ja Suorannan mukaan hyviä tunnusmerkkejä laadulliselle tutkimukselle olisivat *aineistonkeruumenetelmä, tutkittavien näkökulma, harkinnanvarainen tai teoreettinen otanta, aineiston laadullisinduktiivinen analyysi, hypoteesittomuus, tutkimuksen tyylilajin ja tulosten esitystapa, tutkijan asema sekä narratiivisuus*<sup>4</sup>.

Koska tässä tutkimuksessa tutkin ilmiötä (Ampumakoulutuksen toteutuminen) voimankäytön kouluttajien näkökulmasta, saan heitä haastatteleamalla tuotua heidän näkökulmansa parhaiten esille. Aiheen rajauksen vuoksi järkevää on haastatella kaikki 10 voimankäytön kouluttajaa. Koska kohderyhmä oli jo valmiiksi pieni, enkä voinut aikataulullisista syistä olettaa saavani kaikilta vastauksia, ei ollut syytä rajata kohderyhmää enää enempää. Lopulta sainkin vastaukset viideltä kouluttajalta kymmenestä, mikä kyllä riittää kevyen tutkimuksen tekemiseen ja sain niistä samoja ja erilaisiakin näkökulmia ilmiöstä.

Tutkimuksen teoriapohjaksi keräsin tietoa poliisin aseenkäytöstä, sen koulutuksesta ja niitä koskevasta sääntelystä. Lisäksi tutkin kirjallisuutta ja selvitin, mitä taitojen oppiminen ja opettaminen tarkoittavat, ja miten niitä sovelletaan ampuma-aseen käyttö- ja ampumakoulutukseen.

Kirjallisuuskattauksen lisäksi halusin vastata tutkimuskysymyksiini empiirisellä tiedolla, mitä luonnollisesti saisi voimankäytön kouluttajilta itseltään. Oltuani yhteydessä Pasmaan, kokosin kysymysrunгон, jonka lähetin kaikille KJ2-alueen voimankäytön kouluttajille.

---

<sup>3</sup> 1997, 138-139

<sup>4</sup> Eskola & Suoranta 1998, 15

## 4 POLIISIN VOIMANKÄYTTÖ

Poliisin tehtävät kerrotaan Poliisilain (22.7.2011/872) 1 luvun 1 pykälässä.

*"Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä."*<sup>5</sup>

Lisäksi pykälä määrittelee poliisin tehtäväpiiriin lupahallintoon liittyvien tehtävien ja muiden sille laissa erikseen säädettyjen tehtävien suorittamisen sekä tehtäväpiiriin kuuluvan avun antamisen jokaiselle. Poliisin on myös ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli perustelluin syin voidaan olettaa henkilön kadonneen tai joutuneen onnettomuuden uhriksi.

Poliisin tehtäviä hoitavat poliisilaissa määritellyt poliisimiehet toimivaltuuksien asettamissa rajoissa. *"Poliisimiehiä ovat valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävät päällystään, alipäällystään ja miehistöön kuuluvat virkamiehet."*<sup>6</sup>

Poliisi voi lainsäätäjän antamin valtuuksin tehtäviensä hoitamiseksi puuttua tarvittaessa ihmisen perusoikeuksiin. Mikäli tehtävän suorittaminen sitä vaatii, voi poliisi joutua käyttämään jopa voimakeinoja.<sup>7</sup> Ampuma-ase on yksi voimakeinoista, ja siitä kerrotaan tarkemmin kappaleessa 4.1.

Voimakeinojen käyttö on voimankäyttöä. Voimakeinoja poliisi käyttää tarvittaessa oikeus- ja yhteiskuntarauhaa turvatessaan saadakseen ihmiset noudattamaan lakia ja järjestystä. Poliisin voimankäyttö on tarkkaan säädeltyä ja sen käyttäminen ja taso tulee suhteuttaa tehtävän vaativuuteen. Ensisijaisesti voimankäyttötilanteen syntymistä on pyrittävä välttämään.<sup>8</sup>

---

<sup>5</sup> PoL 1:1 §.

<sup>6</sup> PoL 1:12 §.

<sup>7</sup> Helminen, Kuusimäki, Rantaeskola 2012, 2.

<sup>8</sup> Helminen, Kuusimäki, Rantaeskola 2012, 780-783.

Poliisihallitus määrittelee, mitä voimankäyttövälineitä poliisi voi käyttää. Nämä Poliisihallituksen hyväksymät voimankäyttövälineet on lueteltu Poliisin voimankäyttö- ja suojavälineet sekä voimakeinojen ja suojavälineiden käytön ja koulutuksen määräyksessä. (POL-2015-14762) Poliisin voimankäytön muotoja ovat fyysinen voimankäyttö, teleskooppipatukka, OC-sumutin ja -heite, etälamautin, projektiililaukaisin, poliisikoira sekä ampuma-ase.<sup>9</sup>

Poliisilain mukaan poliisi voi käyttää voimakeinoja vastarinnan murtamiseksi, henkilön paikalta poistamiseksi, vapautensa menettäneen pakenemisen estämiseksi, esteen poistamiseksi tai välittömästi uhkaavan rikoksen tai muun vaarallisen teon tai tapahtuman estämiseksi.

Voimankäyttötilanteessa Poliisi valitsee voimakeinot niin, että niillä saadaan tehtävän tärkeyteen ja kiireellisyyden nähden oletetusti paras vaikutus, ja ottaa myös huomioon voimankäytöstä johtuvat seuraukset ja siihen liittyvät riskit. Koska voimakeinoilla puututaan ihmisten perusoikeuksiin, tulee niiden olla tehtävän suorittamisen kannalta tarpeellisia ja perusteltuja. Voimankäyttötilanteessa poliisi huomioi erityisesti, ettei sivullisille aiheudu voimankäytöstä vaaraa. Voimakeinojen kohdehenkilölle voimankäytöstä mahdollisesti syntyviä vammoja, tai lisävaarojen syntymistä, voidaan välttää oikean voimankäyttövälineen valinnalla ja sen oikeaoppisella käytöllä.<sup>10</sup>

Sisäministeriön asetus poliisin voimakeinoista ja kulkuneuvon pysäyttämisestä (245/2015) 3§ määrittelee voimankäytön koulutuksen periaatteet. *"Poliisimiehen tai poliisihallinnon palveluksessa olevan virkamiehen on tunnettava kantamiensa voimankäyttövälineiden vaikutukset ja niiden käyttöön liittyvät säännökset sekä osattava käyttää niitä asianmukaisesti."*

Poliisimiehen tulee siis tuntea kantamansa voimankäyttövälineet ja osata käyttää niitä. Poliisiammattikorkeakoulu antaa poliisimiehille peruskoulutuksen ja kouluttaa myös voimankäytön kouluttajat. Poliisiyksiköt vastaavat voimankäyttöön oikeutettujen työntekijöidensä harjoittelusta ja ylläpitokoulutuksesta.<sup>11</sup>

---

<sup>9</sup> Heikkilä 2017, 7-9.

<sup>10</sup> Heikkilä 2017, 9.

<sup>11</sup> Sisäministeriö (245/2015), 3§.



Eteläpelto kuvaa henkilöstökoulutusta seuraavasti: *"Henkilöstökoulutus on työnantajan kustantamaa koulutusta, jolla on hyvin instrumentaaliset tavoitteet..."*. Koulutus tulisi siis olla työntekijälle maksutonta ja sillä haetaan lisäarvoa ihmisten osaamiselle, ja näin ollen saadaan tehostettua työtehtävien suorittamista. Koulutusta annetaan selkeä päämäärä mielessä ja sitä voidaan antaa ammattitaitoa ylläpitävänä täydennyskoulutuksena, tai jopa ammatilliseen tutkintoon johtavana peruskoulutuksena työnantajan kustantamana.<sup>12</sup>

Poliisimiehet siis saavat Poliisiammattikorkeakoululla osaamisensa perustan, jota ylläpidetään poliisiyksiköissä. Poliisiyksiköt ovat velvoitettuja järjestämään vuosittain vähintään kaksi harjoitus- tai ylläpitävää koulutuskertaa. Harjoittelun tavoite on, että poliisimies hallitsee käytössään olevat voimankäyttövälineet. Näitä ovat valtioneuvoston asetuksen 10 §:n 2 momentissa tarkoitettavat aseet ja lievemmat voimankäyttövälineet.

#### **4.1 Ampuma-ase voimankäyttövälineenä**

Ampuma-ase on äärimmäinen voimankäyttöväline ja siksi sitä säädelläänkin omassa erityispykälässään<sup>13</sup>. Ampuma-aseen käyttö saattaa äärimmäisessä tilanteessa vaatia jopa kohdehenkilön hengen, tai aiheuttaa tälle vakavaa pitkäaikaista haittaa, joten sen käyttöä vältetään viimeiseen asti. Mikäli jokin lievempi voimankäyttöväline ei ole tilanteen hoitamiseksi riittävä, tai sitä ei ole käytössä, joutuu poliisi kuitenkin käyttämään ampuma-asetta. Koska voimakeinoja valitessaan poliisi valitsee niistä tehtävän hoitamiseksi tehokkaimman ja tarkoituksenmukaisimman, voi ampuma-ase joissain tilanteissa olla ainoa väline, joilla haluttu vaikutus saadaan aikaan.

Ampuma-asetta voi poliisi käyttää tarvittaessa toisen hengelle tai terveydelle vakavaa vaaraa aiheuttavan henkilön toiminnan pysäyttämiseksi. Voimankäyttötilanteessa poliisi mitoittaa toimintansa siten, että tilanne on kokonaisuudessaan poliisin hallinnassa, eikä ajauduta hätävarjelutilanteeseen.<sup>14</sup>

---

<sup>12</sup> Eteläpelto ym. 1999, 85.

<sup>13</sup> PoL 2:19§

<sup>14</sup> Heikkilä 2017, 9.

## 5 OPPIMINEN OSANA AMMATTITAITOA

### 5.1 Taitojen oppiminen

*"Oppimisen tulos onnistuessaan merkitsee, että löydetään uusi näkökulma ennestään tuttuun asiaan tai hylätään vanha toimintamalli ja perustellen otetaan käyttöön uusi toimintatapa. Tällainen oppiminen asettaa oppijan aktiiviseen rooliin oppimistapahtumassa ja edellyttää kouluttajalta tai muulta oppimisen ohjaajalta tasavertaisen tutkijan ja oheisoppijan otetta."*<sup>15</sup>

Taitojen oppimisessa tärkeää on se, että oppijalla on selkeä malli, miten opeteltavaa taitoa sovelletaan käytännössä. Oppimisen alkuvaiheessa tämä korostuu, koska taito saattaa olla oppijalle täysin tuntematon. Aluksi mallia antaa kouluttaja, joka omalla esimerkillään näyttää tavoitteen, johon oppijan tulisi pyrkiä. Myöhemmin oppija soveltaa oppimaansa ja hänelle kehittyy ns. mentaalinen malli, jonka pohjalta oppija pystyy case-perusteisesti soveltamaan oppimaansa uusissa samankaltaisissa tilanteissa. Tätä Salakari kuvaa kokemusperäisenä oppimisena.<sup>16</sup>

Myös Eteläpelto nostaa esiin kokemuksen oppimisen keskeisenä komponenttina. Kokemus ei kuitenkaan riitä, vaan tarvitaan reflektiota, eli kokemuksen läpikäyntiä. Oma tekemistä tulee osata analysoida ja kehittää sen pohjalta, eli ikään kuin osata oppia työn ohessa.<sup>17</sup>

Oppimaan oppiminen kuuluu Helakorven mukaan ammattitaidon käsitteeseen, mitä Helakorpi kuvailee pysyvänä tekovalmiutena, joka harjaantumisen lisäksi tarvitsee myös tietoa toimiakseen<sup>18</sup>. Halu kehittää itseään työtehtävissään on siis ammattitaitoa.

Oppiminen tehostuu, kun opeteltava asia on mielekäs ja oppiminen miellyttävää. Hyvällä opetuksella oppimisesta voidaan saada miellyttävää, mutta hyvästä opetuksesta huolimatta oppiminen ei aina kiinnosta oppijaa. Oppiminen on kokonaisvaltainen prosessi ja siihen vaikuttavat myös oppijan tunnetila ja motiivit.<sup>19</sup> Oppijan tulisi kokea opittava taito tärkeänä osana työtään ja haluta kehittää itseään ja työskentelytaitojaan. Jos taitoja ei näe

---

<sup>15</sup> Eteläpelto 1999, 98-99.

<sup>16</sup> Salakari 2007, 15 & 71-72.

<sup>17</sup> Eteläpelto 1999, 97.

<sup>18</sup> Helakorpi 2005, 61, 72

<sup>19</sup> Salakari 2007, 16.

tarpeelliseksi osaksi omaa ammattitaitoa, on vaikeaa perustella itselleen taitojen tärkeyttä ja motivaation puuttuessa myös oppiminen vaikeutuu.

Motivaatio onkin tärkeä elementti oppimisessa. Motivaatio tarkoittaa käyttäytymistä virittävien ja ohjaavien tekijöiden, eli motiivien, järjestelmää, eli se ohjaa yksilön käyttäytymistä.<sup>20</sup>

Motivaatio riippuu tilanteesta ja se saattaa eri tilanteiden välillä vaihdella paljonkin. Peltonen ja Ruohotie erottelevatkin omiksi käsitteiksi tilannemotivaation ja yleismotivaation. Tilannemotivaatio on tilapäistä, kun taas yleismotivaatio pysyvämpää. Yleismotivaatio onkin käytännössä synonyymi *asenteelle*. Jos asenne on kunnossa, on helpompi herätellä tilannemotivaatiota ja saada yleisesti aiheesta kiinnostunut helpommin motivoitumaan vaikkapa harjoittelemaan kyseistä aihetta.<sup>21</sup>

Salakari jakaa taitojen oppimisen kolmeen vaiheeseen:

1. Opitaan työn periaatteet
2. Omitut taidot kiinnitetään jatkuvaksi tekemiseksi
3. Parannetaan omaa taitavuutta, työskentelynopeutta, työn laatua sekä opitun yleistettävyyttä<sup>22</sup>

Motorisia taitoja opitellessa tärkeää on harjoitella paljon. Harjoitellessa on ymmärrettävää, että virheitä sattuu, kun yritetään asioita, jotka eivät vielä tuttuja ole. Yrityksen ja erehdyksen kautta kuitenkin oppii, kunhan niitä osaa reflektoida omaan harjoitteluun ja tekemiseen, ja sitä kautta kehittää omaa työskentelyään.<sup>23</sup>

Poliisiammattikorkeakoulussa peruskoulutusta saadessaan opiskelijoiden voimankäyttötaidot hiotaan tarkasti kuntoon, ja heidän lähtiessä työharjoitteluun, tulee taitotason olla jo ammattilaisen tasolla. Kataja ja Asunta painottavat, että henkilökohtaisia voimankäyttö- ja suojavälineitä työharjoittelussaan kantavilta opiskelijoilta täytyy odottaa virheetöntä suorittamista voimankäytön suhteen, koska virheellinen voimankäyttö voi aiheuttaa peruuttamatonta vahinkoa<sup>24</sup>. Voimankäyttötaitojen harjoittelua ei siis voi aloittaa

<sup>20</sup> Peltonen & Ruohotie 1992, 16.

<sup>21</sup> Peltonen & Ruohotie 1992, 16-17

<sup>22</sup> Salakari 2007, 9.

<sup>23</sup> Salakari 2007, 15.

<sup>24</sup> Kataja & Asunta 2015, 19

työelämässä, vaan se pitää olla hallussa jo ennen työelämään siirtymistä. Työelämässä tapahtuva voimankäyttöharjoittelu onkin siten taitoja ylläpitävää, tai vanhentuneiden toimintamallien päivittämistä.

Salakarin mukaan käytännön työtehtävissä tarvittavia taitoja oppii parhaiten tekemällä. Salakari ohjaakin liittämään opetuksen tekemiseen, esimerkiksi harjoitustöiden tai projektien muodossa.<sup>25</sup>

Opitusta taidosta ei ole hyötyä, ellei sitä osaa käytännön työtehtävissä. Oppimisen siirtovaikutusta, eli taidon siirtymistä harjoitusolosuhteista erilaisiin työolosuhteisiin, kutsutaan transferiksi.<sup>26</sup>

Oppijalle kehittyy oppimisen aikana ns. mentaalinen malli. Oppija kehittää opitusta asiasta mielikuvan, joka kehittyy ja täydentyy sitä mukaa, kun uutta tietoa aiheesta rekisteröityy muistiin. Oppimisen alussa pieniä taidon osia tallennetaan työmuistiin, jonka käsittelykapasiteetti on rajallinen; vain noin 5-9 yksittäistä asiaa kerrallaan. Siksi oppiessa pyritään yhdistelemään pienempiä asioita yläkäsitteiksi, jotka tällöin vievät vain yhden ”muistipaikan”.<sup>27</sup>

Näkyviä tuloksia ei tule hetkessä. Kaikkea opittua ei välttämättä tarvitse myöhemmin käytännössä, mutta esimerkiksi riskitilanteiden hallintaan liittyviä taitoja on hyvä opetella.<sup>28</sup> Ampumataito on juuri tällainen taito. Poliisi joutuu työssään vielä tänäkin päivänä käyttämään asettaan hyvin harvoin, joten se ei ehkä ole päällimmäisenä mielessä, kun pohtii omia osaamistavoitteitaan. Silloin, kun asetta kuitenkin joutuukin käyttämään, tulisi taitojen olla sillä tasolla, että tilanne saadaan hoidettua hyvin.

Ellonen on samoilla linjoilla ja pitää voimakeinojen käyttöä poliisin vaativimpana tehtävänä. Voimankäyttötilanteet ovat painetilanteita, joissa poliisimies joutuu tekemään nopeita tilannearvioita. Näissä tilanteissa ulkoiset paineet ja häiriötekijät voivat vaikuttaa heikentävästi suoritukseen, etenkin jos voimakeinojen käyttöä ei ole harjoiteltu riittävästi.

---

<sup>25</sup> Salakari 2007, 8.

<sup>26</sup> Salakari 2007, 16-17.

<sup>27</sup> Salakari 2007, 27.

<sup>28</sup> Salakari 2007, 16.

Siksi Ellonen pitää voimakeinojen käytön harjoittelua tärkeänä, vaikka niitä harvoin joutuukin käyttämään.<sup>29</sup>

Yllättävissä ja nopeissa tilanteissa on tärkeää, että on valmiita toimintamalleja, joista valita, tai soveltaa. Aina ei ole aikaa miettiä, miten tilanteen hoitaa, vaan joutuu soveltamaan sitä, mitä on ehtinyt aikaisemmin kerätä muistipankkiin. Ihmisen pitkäkestoiseen muistiin tallentuu paljon tietoja, myös valmiita toimintamalleja, jotka saadaan heräteltyä harjoittelemisella. Jos näitä taitoja opettelee enemmän, kuin on tarpeen, muodostuu ylioppimista, mikä on tärkeää juuri sellaisissa taidoissa, jotka on osattava, mutta joita harvoin tarvitsee. Mitä enemmän harjoittelee, sitä helpompi pitkäkestoiseen muistiin rekisteröitynyttä tietoa on kaivaa esiin.<sup>30</sup> Siksi ampumataitoa tulisikin opetella, vaikka tuntisi jo osaavansa.

## 5.2 Taitojen opettaminen

*"Jos toiminnassa tarvittavat motoriset liikkeet tai liikesarjat opitaan väärin siten, että ne ovat jo 'ratautuneet', on niiden poisoppiminen työlästä"<sup>31</sup>*

Edellä oleva lainaus on Katajan ja Asunnan opinnäytetyöstä, jolla he kehittivät Poliisiammattikorkeakoulun poliisin AMK-tutkintoon virka-aseen osaamisen näyttöä. Tämä kuvaakin ongelmaa, joka saattaa poliisiyksiköissä kouluttaessa tulla vastaan. Poliisiyksikössä saattaa olla hyvinkin eri-ikäisiä työntekijöitä, jotka ovat saaneet peruskoulutuksenaan erilaiset tiedot ja taidot.

Salakari korostaa taitojen opettamista ammatillisen opettajan tai työpaikkakouluttajan työssä<sup>32</sup>. Kouluttajan tulisi tietää miten oppimista voidaan tehostaa ja millainen käytännön työtaitojen oppimisprosessi on, jotta oppijan taidot voisivat opetuksen seurauksena kehittyä parhaalla mahdollisella tavalla. Kouluttaja voi tehostaa oppimista monipuolisilla ja tarkoituksenmukaisilla oppimisympäristöillä tai uudella oppimisteknologialla.

---

<sup>29</sup> Ellonen ym. 1997, 83.

<sup>30</sup> Salakari 2007, 27, 29.

<sup>31</sup> Kataja & Asunta 2015, 13

<sup>32</sup> Salakari 2007, 7

Eteläpelto määrittelee hyvän oppimisympäristön sellaiseksi, joka *"- - virittää oppijan havainnoimaan monipuolisesti ja syvällisesti toimintaympäristöään ja saa oppijan kyseenalaistamaan aikaisempia olettamuksiaan ja toimintatapojaan.*<sup>33</sup>"

Oppimisympäristönä voi käyttää myös simulaatiota. *"Tietyn prosessin tai tapahtumaketjun simulointi tähtää jäljitellyssä tilanteessa aitojen ja todellisten kokemusten tuottamiseen, jotka analysoituna ja jäsennehtynä tuottavat myös koodattua tietoa.*<sup>34</sup>" Simulaatiossa siis jäljitellään aitoa tilannetta, ja näin kehitetään mentaalista mallia. Simulaatio soveltuu sellaisten taitojen opettelemiseen, mitä ei voida lainkaan turvallisuus- tai kustannussyistä järjestää aidoissa olosuhteissa<sup>35</sup>.

Salakari nostaa simulaation tärkeäksi osaksi sotilaskoulutusta: *"Sotilaiden koulutuksessa simulointiin perustuva koulutus on ainoa mahdollisuus toteuttaa laajamittaista, todenmukaista koulutusta rauhan aikana*<sup>36</sup>." Yksinkertaisesti ihmisten ampumista on mahdotonta harjoitella kattavasti ilman henkilövahinkoja. Siksi edellä mainittu lainaus pätee myös poliisin aseenkäytön koulutukseen. Simulaattoreilla saadaan keinotekoisesti muodostettua aidonoloinen oppimisympäristö, jossa voidaan turvallisesti harjoitella ase- oikeaoppista käyttöä jäljittelemällä työtehtävissä mahdollisesti vastaan tulevia ongelmatilanteita.

Poliisin ja myös Suomen Puolustusvoimien käytössä on FX-järjestelmä, jolla simuloidaan oikeilla ampuma-aseilla ampumista. FX-aseet ovat ulkonäöltään ja toiminnaltaan kuin oikeat ampuma-aseet, mutta ammuttavassa patruunassa luodin tilalla on värikäs saippuakärki, joka oikein käytettynä ja oikeita suojavälineitä (maskia, kaulasuojaa ja alasuojaa) käyttäen ei aiheuta vakavia vammoja. Siksi niillä voidaan harjoitella realistisia tilanteita ja saada tuntumaa omasta käyttäytymisestä ja ampumataidosta tositilanteita simuloivissa ympäristöissä.<sup>37</sup>

Oppimisympäristön lisäksi myös harjoitusten tulee olla monipuolisia ja liittyä käytännön työhön, jotta oppijan mentaaliset mallit kehittyisivät realistisiksi. Harjoittelun laadun

---

<sup>33</sup> Eteläpelto 1999, 98

<sup>34</sup> Salakari 2007, 118

<sup>35</sup> Salakari 2007, 118 & 122-123

<sup>36</sup> Salakari 2007, 126

<sup>37</sup> <https://www.simunition.com>

lisäksi myös sen määrä, sekä opettajan tai muun kokeneen ammattilaisen antama palaute, ovat merkittävässä roolissa taitojen kehittymisen kannalta.<sup>38</sup>

Palautetta tulisi antaa kokonaisvaltaisesti tuloksiin, ei toimintaan perustuen. *”Yleisesti ottaen ”oppimispalaute” (tuloksia koskeva informaatio) edistää oppimista, mutta ”palaute toiminnasta” (toiminnan kontrollia koskeva palaute) ei edistä. Palautteen antaminen suorituksen aikana parantaa suoritusta sen kestäessä, mutta ei edistä oppimista.*<sup>39</sup>”

Palaute voi olla yksi palkitsemisen muodoista. Palkitseminen taas on keino pitää motivaatiota yllä taitoja opettaessa. Palkitsemista voi oppijalle tulla joko sisältä tai ulkoa ja näistä syntyykin joko sisäistä tai ulkoista motivaatiota. Sisäinen palkitseminen on oppijasta itsestään lähtöisin olevaa (esim. työn kokee mielekkäänä) ja ulkoinen taas organisaatiosta tai sen edustajasta lähtöisin (esim. oppija pyrkii miellyttämään työnantajaa ja saamaan paremman aseman tai palkankorotuksen).<sup>40</sup>

### 5.3 Aseen käsittely- ja ampumataito

Poliisin ampumataitoa virka-aseella mitataan vuosittain uusittavalla tasokokeella. Kirjoitushetkellä, ja ellei kumota, 2020 vuoden loppuun asti voimassa oleva Poliisihallituksen määräys (POL-2015-14762) määrittelee tasokokeen kulun ja suoritusvaatimukset.

Tasokokeen hyväksytysti suorittaminen antaa oikeuden kantaa ja käyttää virka-asetta työtehtävissä enintään 14 kuukauden ajan, minkä jälkeen se on uusittava. Tasokoe on tarkoitettu mittaamaan poliisin aseenkäyttötilanteisiin liittyviä perustaitoja. Tasokoe korostaa selvästi turvallista aseenkäsittelyä, mikä näkyy mm. suorituspainetta lisäävän aikarajan puuttumisena. Lisäksi sillä mitataan tyypillisimpien häiriöiden poistoa, ampumasentoa, kohteen tarkkailua, osumatarkkuutta sekä poliisimiehen vastuuta jokaisesta ammutusta laukauksesta. Koe ammutaan IPSC-tauluun, jonka A-alue on peitetty A4-kokoisella paperilla.

---

<sup>38</sup> Salakari 2007, 78.

<sup>39</sup> Salakari 2007, 85

<sup>40</sup> Peltonen & Ruohotie 1992, 18-19.

Tasokoe suoritetaan siinä varustuksessa, missä työtehtävissäänkin on. Mikäli työtehtävissään kantaa mukana varalipasta, tulee sen olla mukana myös koetilanteessa. Koe mittaa aseenkäsittelytaitoja jo ennen sen alkamista, kun ennen koetta kouluttaja tyhjennyttää suorittajan virka-aseen ja jokaisen hallussa olevan lippaan ammuksista. Samalla kouluttaja voi tarkkailla suorittajan varusteiden kuntoa. Tämän vaiheen jälkeen suorittaja komennetaan saattamaan virka-ase virkatehtävien edellyttämään kuntoon ja koteloimaan sen.

Suorittaja siirtyy 15 metrin päähän taulusta. Hänelle kerrotaan kokeen kulku sekä vaatimukset. Suorittajan ollessa valmis aloittamaan, hän ottaa puhutteluasennon.<sup>41</sup>

Itse kokeen kulku on lyhyesti seuraava (Suorittaja tekee omaan tahtiin):

1. Komennon START jälkeen suorittaja siirtyy 10 metrin linjalle, ottaa aseensa esille, käskyttää tauluaan ja varoittaa voimakeinojen käyttämisestä. Suorittajan on pidettävä ase ampumaotteessa ja tarkkailtava tauluaan muutaman sekunnin ajan.
2. Suorittaja ampuu kaksi tähdättyä laukausta samasta ampumaotteesta, koteloi aseensa ja ottaa puhutteluasennon.
3. Suorittaja ampuu yhden tähdätyn laukauksen, koteloi aseensa ja ottaa puhutteluasennon.
4. Suorittaja ampuu yhden tähdätyn laukauksen, jonka jälkeen hän tekee häiriönpoiston<sup>42</sup>. Häiriönpoiston jälkeen suorittaja ampuu yhden tähdätyn laukauksen, koteloi aseensa ja ottaa puhutteluasennon. Ammuntaosuus päättyy.

Lopuksi ase tyhjennetään patruunoista ja tarkastetaan erikseen annettujen komentojen jälkeen. Tasokoe päättyy.

Koesuoritus hylätään, jos sen suorittaa väärässä järjestyksessä, tekee suorituksen aikana vaarantavia virheitä, patruunat loppuvat suorituksen aikana tai laukausten osumatarkkuus ei ole riittävä.

---

<sup>41</sup> Puhutteluasennossa suorittajan kädet ovat kehon etupuolella, kämmenet kevyesti ristissä vyösoljen edessä. Puhutteluasennon ottamalla suorittaja ilmaisee olevansa valmis seuraavaan vaiheeseen.

<sup>42</sup> Häiriönpoistossa virka-aseesta poistetaan lipas, minkä jälkeen tehdään latausliikkeitä. Häiriön poistuttua laitetaan lipas (varalipas, mikäli se on käytössä) aseeseen ja tehdään latausliike.



Tasokokeeseen on kohdistunut Katajan ja Asunnan (2015, 26.) mukaan kritiikkiä. Kritiikki, jota Kataja ja Asunta tuovat työssään myös omalta osaltaan esille, kohdistuu vahvasti tasokokeen tiukkaan määrittelyyn ja soveltamismahdollisuuden puutteeseen. Tasokoe ei vastaa työelämässä kohdattavia työtehtäviä, vaan mittaa vain kykyä hallita ase teknisesti.

*"Tasokokeessa voi suorittajan tekemät toimenpiteet olla vain testin vastaanottajan tyydyttämiseksi ja testin läpäisemiseksi tehtyjä suoritteita."*<sup>43</sup>

Vainion mukaan harjoittelun tulee olla järjestelmällistä ja sillä on oltava selkeä päämäärä. Harjoittelussa ei tulisi pyrkiä yhteen hyvään suoritukseen, vaan hyvän suorituksen toistettavuuteen. Hyvä suoritus tulisi siis pystyä toistamaan missä tahansa olosuhteissa.<sup>44</sup>

Vainio nostaa esiin mielikuvaharjoittelun ja pitääkin sitä tärkeänä osana jokaista harjoitusta. Suoritus ei voi Vainion mukaan olla parempi kuin mielikuva siitä. Siksi suoritus tulisi käydä huolella läpi mielessä ja keskittyä omiin ongelmakohtiin ja pyrkiä mielessä tekemään ne paremmin. Mielikuvaa suorituksesta voi kehittää esimerkiksi katsomalla kokeneempien suorituksia. Matkiminen onkin tärkeä työkalu oppimisessa, mikä näkyy jo lapsen opetellessa kävelemään.<sup>45</sup>

Vainio korostaa myös kuivaharjoittelun merkitystä helppona ja kustannustehokkaana vaihtoehtona rataharjoittelulle. Kuivaharjoittelu tulee tehdä lataamattomalla aseella ja muutenkin turvallisesti, jotta vahinkoja ei syntyisi. Yksittäisten suorituksen vaiheiden opettelu erikseen on kuivaharjoittelun avulla helppoa. Kuivaharjoittelulla saa helposti todella paljon toistoja yksittäisille liikkeille ja sitä kautta voidaan rakentaa kokonaisia liikeratoja, jotka viedään sitten sellaisinaan rataharjoitteluun.<sup>46</sup>

Rataharjoittelu altistaa harjoittelijan ulkoisille häiriötekijöille. Ase lauetessaan synnyttää ääntä, paineaaltoa ja rekyyliä, jotka vaikuttavat suoritukseen. Siksi radalla harjoiteltavat liikkeet tulisi, kuten edellä jo mainittiin, harjoitella kuivaharjoitteluna lataamattomalla aseella. Radalle siirtyessäkin tulee pitää turvallisuus mielessä ja keskittyä harjoitukseen.

---

<sup>43</sup> Kataja & Asunta 2015, 26.

<sup>44</sup> Vainio 2010, 30.

<sup>45</sup> Eml.

<sup>46</sup> Vainio 2010, 31.

Harjoittelun ei Vainion mukaan tulisi koostua kokeista, tai kokeenomaisista harjoitteista. Ne eivät haasta ampujaa kokeilemaan rajojaan ja kehittymään. Harjoitteiden tulisi pohjautua omaan taitotasoon ja viedä suorittaja omien taitojensa rajoille, mutta ei ylittää niitä. Rataharjoittelussa olisi hyvä myös yhdistää harjoitukseen erilaisia harjoitteita, jotta joutuu yhdistelemään oppimaansa ja rakentamaan kokonaisuutta.<sup>47</sup>

Vainion mukaan toiminnallinen ammunta on erityisen vaikeaa, koska siinä joutuu yhtä aikaa ajattelemaan ja suorittamaan karkeita motorisia (liikkuminen) sekä hienomotorisia (laukaisu) toimintoja. Siksi erityisesti sellaisissa tilanteissa mentaalisen mallin tulisi olla hyvin kehittynyt.

*"Tästä syystä tekniikoiden hallinnan tulee olla sillä tasolla, ettei niiden suorittaminen vaadi ampujalta tietoista harkintaa, vaan ne tapahtuvat **tilanteen mukaan, automaattisesti.**"<sup>48</sup>*

---

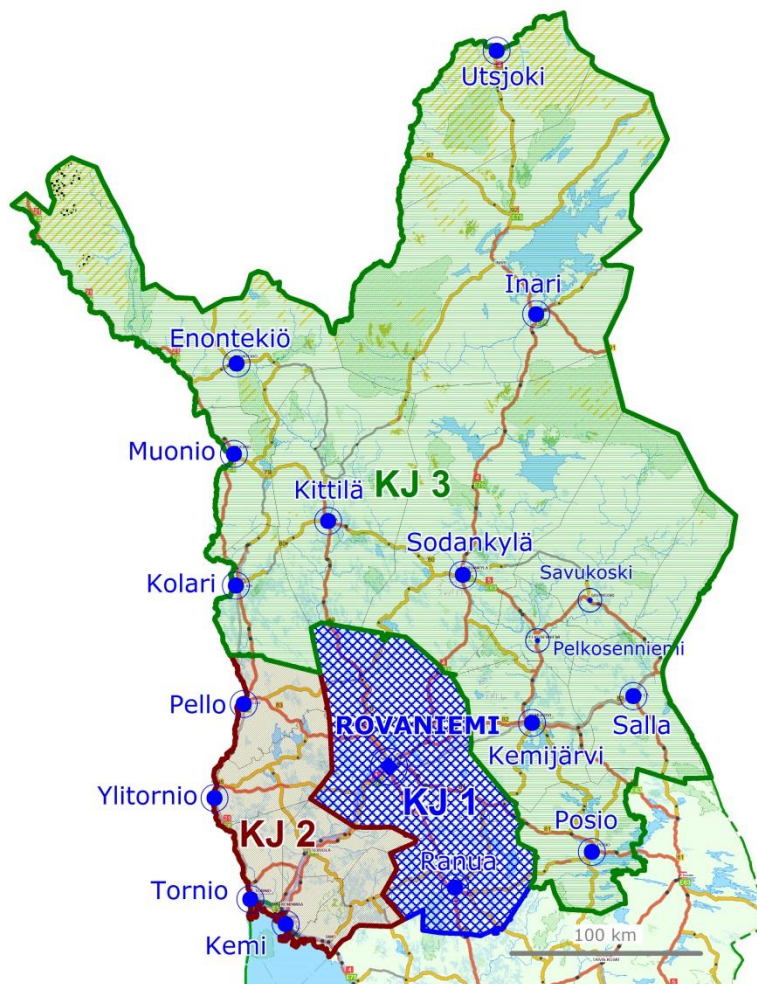
<sup>47</sup> Vainio 2010, 32-33.

<sup>48</sup> Vainio 2010, 31

## 6 VIRKA-ASEEN KÄYTTÖKOULUTUS KJ2-ALUEELLA

Lapin poliisilaitos koostuu 16 poliisiasemasta. Pääpoliisiasema sijaitsee Rovaniemellä. Lapin poliisilaitoksen toiminta-alue kattaa koko pohjoisen Suomen, aina Ranualta Utsjoelle asti 21 kunnan alueella. Työntekijöitä Lapin poliisilaitoksella on noin 390 ja laitoksen johdossa on poliisipäällikkö Esa Heikkinen.<sup>49</sup>

Lapin poliisilaitoksella kenttätoiminta on jaettu kolmeen kenttäjohtoalueeseen: Rovaniemen ja Ranuan kattavaan KJ1-alueeseen (ROI), Meri-Lapin kattavaan KJ2-alueeseen (MERI), sekä loput Lapin poliisilaitoksen toiminta-alueesta kattavaan KJ3-alueeseen (TUNTURI). Maantieteellinen kenttäjohtoaluejako näkyy kuvassa 1.



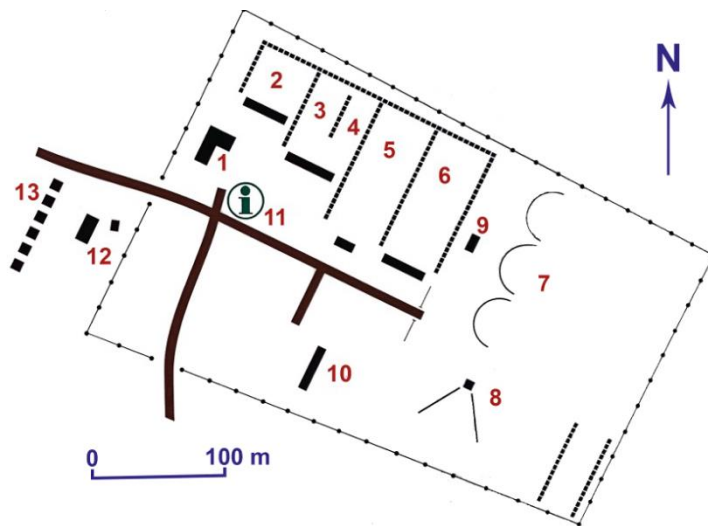
Kuva 1, Lapin poliisilaitoksen kenttäjohtoalueet (Kuva: Markku Palovaara)

<sup>49</sup> [www.poliisi.fi/lappi](http://www.poliisi.fi/lappi).

KJ2-alue koostuu Kemin, Tornion, Ylitornion ja Pellon poliisiasemista<sup>50</sup>. KJ2-alueella työskenteli lokakuussa 2017 noin 80 poliisimiestä ja 8 vartijaa<sup>51</sup>. Määrä on voinut tämän opinnäytetyön kirjoitushetkeen jossain määrin muuttua, mutta uskoisin, että huomattavaa eroa ei ole ehtinyt muodostua.

Pasman mukaan KJ2-alueella on 10 voimankäytön kouluttajaa. Kouluttajilla on omat ryhmänsä, joiden koulutuksesta he pääosin vastaavat. Kouluttajista 8 on sijoitettuna Kemin poliisiasemalle ja 2 Tornion poliisiasemalle. Pasma arvioi, että noin kolmannes VH-sektorin henkilöstöstä ja yli puolet RT-sektorin henkilöstöstä käy ampumassa vain pakolliset ammunnat. Kolmannes VH-sektorilta ja satunnaisesti toinen puolisko RT-sektorilta kuitenkin osallistuu mielellään järjestettyihin koulutuksiin. Viimeinen kolmannes VH-sektorilta ja satunnaiset tutkijat kokevat ammutaharjoittelun ja voimankäyttökoulutuksen yleensäkin olennaiseksi osaksi poliisin ammattitaitoa.<sup>52</sup>

Henkilöstön harjoitteluun käytössä oleva ampumarata sijaitsee Laivakankaalla Torniossa, Ampumaradantiellä. Rata on ulkona, ja useiden kilometrien päässä sekä Kemin, että Tornion poliisiasemilta, joille KJ2-alueen henkilöstö on pääosin sijoitettu.



Kuva 2, Laivakankaan ampumarauhekeskuksen opastekartta (Kuva: Tornion seudun ampujat Ry)

<sup>50</sup> Kuva 1

<sup>51</sup> Lapin poliisilaitoksen henkilöstösuunnitelma 2018-2020.

<sup>52</sup> Tommi Pasma, sähköposti 17.8.2018.

## 7 HAASTATTELU

Lähetin haastattelukysymykset KJ2-alueen kaikille 10:lle voimankäytön kouluttajalle. Lupasin lähettämässäni sähköpostissa käsitellä vastauksia nimettöminä. Määräaikaan mennessä sain vastaukset viideltä heistä. Seuraavaksi käyn läpi haastattelukysymysten vastauksista nousseet asiat.

### **Kysymys 1: Kuinka usein arvioisit käyväsi ammuttamassa omaa ryhmääsi?**

Vastanneista vähiten ammuttamassa käyvä arvioi ampumaratakertoja olevan 2-3 vuodessa. Yksi haastateltava kertoi käyvänsä ryhmänsä kanssa ampumaradalla sulan maan aikana kerran kuukaudessa. Loput vastaukset sijoituivat välimaastoon hajonnan ollessa 2-5 kertaa vuodessa. Usea vastaaja käytti vastauksessaan liukumaa.

### **Kysymys 2: Ovatko puitteet ampumarajoitteluun KJ2-alueella mielestäsi hyvät?**

Kaikkien vastaajien mielestä kouluttajia on KJ2-alueella riittävästi. Pääosin vastaajien mielestä harjoittelun kannalta olennainen välineistö on hyvää ja sitä on tarpeeksi. Yksi vastaajista haluaisi lisää aseiden varusteita (valoja, säädettäviä periä ja optisia tähtäimiä) ja yksi fx-varusteita ja suoja. Harjoitusalueiden suhteen kolme vastaajista nosti esiin sisäampumaradan puutteen. Pelkkä ulkoampumarata ei tarjoa näiden vastaajien mielestä tarpeeksi hyviä olosuhteita ympärivuotiseen jatkuvaan harjoitteluun.

*”Puitteet muuten ok, ampumarata suuri ongelma. Ulkona oleva rata syö motivaatiota harjoitella sekä kaventaa mahdollisuuksia harjoitteluun. Esim. talvella, lähes mahdoton tai huonolla ilmalla.”*

*”Sisäampumaradan puute aiheuttaa ongelmia talvella suoritettavan ampumarajoittelun suhteen. Harjoittelutilat tulisivat sijaita poliisiasemalla tai välittömässä läheisyydessä.”*

*” Harjoittelu tapahtuu ulkoradoilla, sisäampumarata olisi hyvä ja mahdollistaisi paremmin ympärivuotisen harjoittelun.”*

Ampumaradan sijainti ja käytettävyys nähtiin siis yleisesti tärkeänä harjoittelumahdollisuuksien kannalta.

### **Kysymys 3: Miten kannustat/ohjeistat omaa ryhmääsi itsenäiseen harjoitteluun?**

Jokainen vastaajista kertoi antavansa ryhmänsä harjoitella vapaasti. Itsenäinen harjoittelu koettiin siis tärkeäksi osaksi ampumakoulutusta. Usea vastaaja antoi ns. vapaat kädet harjoitella. Yksi vastaajista kertoi muistuttelevansa asiasta tarvittaessa. Toisaalta ohjattu harjoittelu koettiin paremmaksi vaihtoehdoksi, mutta resurssien vuoksi mahdottomaksi järjestää riittävässä mittakaavassa.

*”Kannustan harjoitteleman omatoimisesti, koska riittävää määrää ohjattua harjoittelua ei ole saatavilla, resurssien vuoksi.”*

Olosuhteet nähtiin tässäkin toimintaa rajoittavaksi tekijäksi.

*”Kesällä harjoittelua, koska muulloin epävarmaa ja hankalaa.”*

### **Kysymys 4: Miten tärkeää itsenäinen ampumarjoittelu mielestäsi on?**

Kaikki vastaajat kokivat itsenäisen harjoittelun tärkeäksi. Syitä oli monia ja perustelut täydensivät toisiaan. Jo edellisen kysymyksen vastauksissa tuli esille ohjatun ampumarjoittelun vähäisyys, ja se korostui myös tämän kysymyksen vastauksissa.

*”Erittäin tärkeää. Kaksi pakollista kertaa vuodessa ei kehitä ampumataittoa.”*

Yhden vastaajan mielestä erityisesti uuden aseiden tai kotelojen kanssa pitäisi harjoitella itsenäisesti. Toinen vastaaja toi myös esille huomion yksin harjoittelemisen stressittömyydestä.

*”Tärkeää. Yksin tehty ampumarjoite todennäköisesti ressitön, joten perussuoritus helppo saada priimakuntoon.”*

### **Kysymys 5: Onko itsenäisen harjoittelun määrissä mielestäsi huomattavia eroja eri ryhmien ja sektorien välillä?**

Vastauksista oli havaittavissa, että ryhmien välillä eroa ei juurikaan ole, mutta sektoreista VH-sektori on RT-sektoria aktiivisempi. RT-sektori on kuitenkin aktivoitumassa. Kaksi vastaajista kertoi, että yksittäisten poliisimiesten välillä on nähtävissä suurimmat erot. Nämä erot voidaan vastaajan mukaan selittää yksittäisten poliisimiesten virkaiällä ja motivaatiolla.

Tässäkin vastauksessa yksi vastaaja toi esille ampumarataolosuhteiden tärkeyden.

*”Luulen että on. Ryhmien välillä erot tod.näk pienet, mutta yksittäisten poliisimiesten välillä suuret. Sektorien välillä erot varmasti myös isot. Tutkinta kävisi helpommin radalla, jos rata olisi laitoksella.”*

**Kysymys 6: Jos eroja on, mikä mielestäsi voisi motivoida vähemmän itsenäisesti harjoittelevia harjoittelemaan enemmän?**

Jälleen kerran sisäampumarata olisi vastaajien mielestä hyvä asia.

*” Luomalla olosuhteet, että on aikaa ja helppo lähteä radalle (sisärata)”*

*”Ampumarata sisätiloihin ja mieluiten lähelle työntekijää. Laitoksella oleva ampumarata antaa mahdollisuuden lyhyeenkin nopeahkoon harjoitukseen.”*

Yksi vastaaja kiteytti vastauksensa ytimekkäästi: *”mielenkiintoiset harjoitukset.”* Toinen vastaaja näkisi tärkeänä asenteiden muutoksen ampumaharjoittelua kohtaan.

*”Saada heidät ymmärtämään, että mahdollisessa aseenkäyttötilanteessa välineen käytön tulisi olla automaatio tasolle, jotta huomiokykyä vapautuisi toimintaan / havainnointiin.”*

**Kysymys 7: Onko käytössä oleva vuosittain suoritettava tasokoe mielestäsi riittävä osaamisen mittari?**

Yhtä vastaajaa lukuun ottamatta kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että tasokoe ei ole riittävä osaamisen mittari. Yleisestä mielipiteestä poikkeava vastaaja kertoi tasokokeen olevan riittävä ampumataidon ja ase- käsittelytaidon mittaamiselle. Vastaajat, jotka pitivät tasokoetta riittämättömänä mittarina, kokivat tasokokeen liian helpoksi.

*”Liian helppo. Kai se mittaa jotain minimitasoa. Tasokokeen kulkua voisi muuttaa muutaman vuoden välein.”*

*”Koe ei mittaa juurikaan ampumataittoa, lähinnä turvallista aseenkäsittelyä. Samaten tasokoe paljastaa ampujan näkyvimmit virheet ampumisessa.”*

Tasokokeen vaativuutta tulisi siis enemmistön vastaajista mielestä nostaa. Tämä lisäisi kuitenkin yhden vastaajan mielestä tarvetta harjoittelulle.

*”Nykyinen tasokoe on varsin helppo. Se ei mittaa riittävästi osaamista. Tasokokeen vaativuuden lisääminen toki vaatisi lisäämään myös harjoittelua.”*

Yhden vastaajan mielipide tasokokeesta oli, että se antaa sentään poliisimiehelle harjoitteen 2 kertaa vuodessa. Hän ei pitänyt tasokoetta tarpeeksi tosielämän tilanteita vastaavana.

*”’Laboratorio’-olosuhteissa suoritettava koe ei vastaa todellisuutta.”*

### **Kysymys 8: Onko Poliisihallituksen vaatima minimi, 2 harjoituskertaa vuodessa mielestäsi riittävä määrä?**

Jokaisesta vastauksesta oli aistittavissa, että 2 harjoituskertaa ei ole riittävästi. Osa vastaajista ottikin jo kantaa minimiharjoitusmäärien kasvattamisen haasteisiin.

*”Ei ole. Minimimäärän voisi hyvin tuplata. Toki se aiheuttaa omat ongelmansa resurssoinnissa. Vaatii myös riittävästi kouluttajia.”*

*”EI! En lähtisi korottamaan minimivaatimusta harjoitusmääriin, vaan osaamistasoon.”*

Yksi vastaajista piti kahta harjoituskertaa vuodessa riittävänä, mikäli olisi mahdollisuus parempaan harjoitteluun.



**Kysymys 9: Onko ampumataidossa huomattavissa eroa eri ryhmien tai sektoreiden välillä?**

Vastauksissa oli selvää, että enemmän harjoittelevalla VH-sektorilla on yleisesti parempi ampumataito, kuin RT-sektorilla.

*”Niin osut kuin harjoittelet”*

Ampumataito nähtiin enemmän henkilökohtaisena ominaisuutena, johon vaikuttavat poliisimiehen tausta ja harjoittelumotivaatio. Virkaikä nähtiin useassa vastauksessa taustatekijäksi motivaation puutteelle ja yksi vastaaja kertoikin huomanneensa harjoittelumotivaation yleistä nousua myös RT-sektorilla henkilöstön nuorentuessa.

*”On huomattavissa. VH-sektorilla selkeästi enemmän itsenäisesti harjoittelevat erottuvat varsinkin aseiden käsittelyssä. Tutkinnan puolella harjoittelun vähyys näkyy myös, mutta porukan nuorentumisen kautta innokkuus harjoitteluun on lisääntynyt.”*

**Kysymys 10: Onko KJ2-alueen henkilöstön ampumataito mielestäsi riittävän hyvällä tasolla yleisesti?**

Tämä kysymys jakoi mielipiteitä. Osa oli jyrkästi sitä mieltä, että ei ole, kun taas osan mielestä ampumataito on riittävän hyvällä tasolla. Pääsääntöisesti ampumataito on vastausten perusteella hyvällä tasolla, mutta joukosta löytyy yksilöitä, joilla ampumataito on heikko.

*”Sen porukan osalta, joka yleensä menee ensimmäisenä johdettuun tilanteeseen, on. Yllättävän tilanteen osalta sattuesssa on yksilöitä, joiden ominaisuudet eivät riitä turvalliseen aseenkäsittelyyn.”*

Yksi vastaaja myös pohti, millä tavalla ampumataitoa tulisi mitata.

*”Jos tarkastellaan pelkän tasokokeen pohjalta, ampumataito on hyvä. Mikäli tarkastelukohde on laajempi, esim. stressin ym. vaikutuksen alaisena, siitä ei ole laajempaa tietoa.”*

**Kysymys 11: Mitä KJ2-alueella on tehty viimeisen vuoden aikana ampumakoulutuksen kehittämiseksi?**

Alkuvuodesta pidettävän palaverin, jossa kouluttajat päättävät miten vuosi mennään, lisäksi mitään yhteistä ei varsinaisesti ole vastausten perusteella tehty. Kouluttajat ovat itse kehittäneet ryhmänsä koulutusta oman makunsa mukaan.

*”Ei vielä mitään yhteistä, parannukset ovat tulleet ryhmien kouluttajien kautta.”*

Kaksi vastaajaa kertoi, että ryhmäkohtaista harjoittelua on lisätty.

*”Pikkuhiljaa ollaan menty enemmän ryhmäkohtaisiin harjoitteisiin.”*

*”Kannustettu siihen, että harjoitellaan enemmän ryhmän kesken, työvuoroissa ja esim. ryhmäpäivillä.”*

Yksi vastaaja kertoi, että on pyritty luomaan motivoivampi ympäristö harjoitteluun tekemällä harjoituksista autenttisempia.

**Kysymys 12: Mitä kehitettävää ampumakoulutuksessa olisi mielestäsi KJ2-alueella?**

Jokainen vastaaja toi esille omat kehitysideansa. Aiempien kysymysten vastauksissa oli jo tavallaan kehitysideoita, joten tähän kysymykseen oli vastattu yksityiskohtaisemmin. Sisäampumarata oli edelleen esillä ja sen käyttöön saaminen parantaisi vastaajan mielestä huomattavasti olosuhteita.

Lisäksi kehitettävää vastaajien mielestä olisi harjoitusten todentuntuisuudessa sekä koulutuksen kohdentamisessa enemmän niille, joilla on puutteita osaamisessa. Koulutuskulttuurin yhtenäistäminen on yhden vastaajan mukaan työn alla.

*”Tulisi luoda yhtenäiset harjoitteluteemat tai valmiit koulutuskortit ryhmien kouluttajille harjoituksiin. Tämä on työn alla.”*

**Kysymys 13: Onko ohjatun ampumaharjoittelun lisäämiselle mielestäsi tarvetta?**

Valtaosa vastaajista oli sitä mieltä, että ohjatun harjoittelun lisäämiselle olisi tarvetta. Yhden vastaajan mielestä kaikenlaisen voimankäytön harjoittelua tulisi lisätä. Vastauksissa myös pohdittiin ohjatun harjoittelun kohdentamista.

*”Olisi, mutta se porukka, joka on eniten sen tarpeessa, ei tule vapaaehtoisesti osallistumaan.”*

*”Ei välttämättä. Kaikki ampujat yksilöitä.”*

**Kysymys 14: Tulisiko itsenäiseen ampumaharjoitteluun mielestäsi kannustaa aktiivisemmin?**

Kolme vastaajaa oli vahvasti sitä mieltä, että itsenäiseen harjoitteluun tulisi kannustaa aktiivisemmin. Yksi vastaaja oli sitä mieltä, että kaikilla on kyllä tieto ja mahdollisuus harjoitella, mutta kiinnostus puuttuu osalla. Toinen vastaaja peräänkuulutti ohjattua harjoittelua, koska yksin harjoittellessa virheitä on vaikeampi havaita ja korjata.

*”Ei, enemmänkin tulisi kehittää yhteisharjoittelua/vedettyjä treenejä. Yksin treenatessa voit toistaa samaa virhettä huomaamattasi niin, että siitä tulee toimintamalli. Siitä poisoppiminen on vaikeaa.”*

**Kysymys 15: Voidaanko ohjattua ampumaharjoittelua lisätä?**

Ohjatun ampumaharjoittelun lisäämisen vastaajat kokivat melko yhtenevästi mahdolliseksi, mutta haasteelliseksi. Resurssien puute, ja erityisesti jälleen sisäradan puute, koettiin ohjatun ampumaharjoittelun lisäämistä jarruttavina tekijöinä.

*”Näillä resursseilla vaikeata lisätä, kun ampumaradalle pääsee vain kesäaikaan.”*

*”Tuskin, ryhmänjohtajien suhtautuminen harjoitteluun, henkilöstön vastarinta, sisäradan puute, ajan puute, harjoittelukulttuurin puute.”*

*”Voidaan, jos otetaan ko. koulutus osaksi päivittäistoimintaa – partio kerrallaan radalle kun on mahdollista.”*

## 8 YHTEENVETO JA POHDINTA

KJ2-alueen ampumakoulutus tekee sitä, mitä sen on tarkoituskin tehdä. Henkilöstölle annetaan määräysten mukaisesti riittävästi koulutusta ja se on laadukasta. Välineistöä on pääosin riittävästi ja ne ovat hyvälaatuisia. Ongelmakohtiksi haastattelujen tuloksista nousivat käytössä oleva ampumarata sekä henkilöstön asenteet ja motivaatio harjoitteluun. Ampumarata saisi olla sisällä ja lähellä työskentelytiloja ja konstaapelit pitäisi saada innostumaan ampumaradalla käymisestä.

On vaikea määritellä poliisin tärkeintä taitoa, koska varmasti työtehtävästä riippuen poliisimiehet joutuvat haastamaan itseään ihan eri tavoin. Tehtävästä riippumatta jokaisen poliisimiehen virkavelvollisuus on kuitenkin ennaltaehkäistä, puuttua ja selvittää rikoksia. Joskus poliisin työtehtävät vaativat voimakeinojen, jopa äärimmäisten sellaisten, käyttöä. Silloin niiden käytön hallitseminen on eriarvoisen tärkeää.

Voimakeinoilla poliisi puuttuu perustuslaissa säädettyihin ihmisten perusoikeuksiin. Joskus niihin puuttuminen on välttämätöntä rikoksen tai rikollisen teon jatkamisen estämiseksi. Silloin olisi jo voimakeinojen kohteenkin kannalta sitä turvallisempaa, mitä paremmin poliisimies voimakeinojen käytön hallitsee. Yhtä lailla puutteelliset taidot voimakeinojen hallitsemisessa voivat vaarantaa sivullisten henkilöiden tai kollegoiden turvallisuuden. Ampumataito on siis tärkeää poliisimiehelle.

Ampumataito on taito siinä missä muutkin ja vaatii harjoittelua sen omaksumiseksi. Poliisimiehet saavat poliisiksi kouluttautuessaan kattavan koulutuksen henkilökohtaisen virka-aseen käytöstä ja itse ampumisesta. Työelämään, eli poliisien tapauksessa työharjoitteluun, siirtyessä tulee taitojen olla jo ammattilaisen tasolla, koska äärimmäisten voimakeinojen käytössä ei voida sallia virheitä. Ampumataitoa ylläpidetään ja mahdollisesti kehitetään poliisiksi kouluttautumisen jälkeen työelämässä. On sanomattakin selvää, että jos ei harjoittele, ei voi kehittyä. Jopa ylläpitäminen vaatii säännöllistä harjoittelua, ja siksi poliisiasemat järjestävätkin poliisimiehille koulutusta aiheesta. Se, miten aktiivisesti ampumataitoa pyrkii itse kehittämään, tai edes ylläpitämään, riippuu oppijan motiiveista.

Kirjallisuudesta oppimisen edellytyksistä nousi mielestäni vahvasti esille motivaatio. Motivaatio oli suuressa osassa myös haastattelun tuloksissa ja sen puute onkin ehkä yksi

syy sille, miksi osa KJ2-alueen henkilöstöstä ei käy aktiivisesti ampumista harjoittelemassa.

Motivaatio on Ruohotien<sup>53</sup> mukaan lyhytaikaista ja tilannesidonnaista. Asenne taas on suhteellisen pysyvää. Jos asenne ampumarajoittelua kohtaan on negatiivinen, voisi kuvitella motivaation hakemisen olevan haasteellista. Motivaatiota voidaan luoda esimerkiksi tarjoamalla palkintoja hyvistä suorituksista, mutta saadaanko sillä pysyviä muutoksia aikaan?

Asenteen tulisi muuttua niin, että ampumarajoittelu nähtäisiin tärkeänä osana poliisin ammattitaitoa. Asenne on pitkän virkauran aikana saattanut muodostua hyvin vahvasti muutosvastaiseksi. Olen itse nähnyt ja kuullut työpaikalla paljon vahvoja mielipiteitä kaikenlaista muutosta ja ”ylimääräistä” tekemistä vastaan ja yleensä tämä on selittynyt mielipiteen julki tuoneen henkilön pitkällä virkaiällä. Voin hyvin uskoa, että jos on kymmeniä vuosia tehnyt jonkin asian jollain tietyllä tavalla, voi olla vaikeaa muuttaa omaa käsitystään ja toimintatapojaan. Jos ei ole juuri koskaan ampumasetta joutunut käyttämään, voi olla turtunut ajatukseen, että sitä ei joudukaan käyttämään.

Yksi haastateltavista mainitsi, että yleensä johdettuun tilanteeseen ensimmäisenä menevät poliisimiehet hallitsevat hyvin virka-aseensa käytön. Kuten kuvasta 1 näkyy, KJ2-alue on maantieteellisesti melko laaja. Alueella on yleensä vain muutama hälytyspartio samaan aikaan partioimassa, ja aina ei voida valkata sitä, kuka ensimmäisenä tilanteeseen menee. Haja-asutusalueilla toimitaan ns. lähimmän partion periaatteella<sup>54</sup> ja aina tukipartiotakaan ei ole lähellä. Siksi jokaisen poliisipartion tulisi kyetä selvittämään jopa ilman välitöntä tukea akuutit tilanteet. Esimerkki akuutista tilanteesta on johdantokappaleen alussa läpi käymäni tilanne Turun puukotuksesta vuodelta 2017. Turku ei ole haja-asutusaluetta, mutta ottaen huomioon sen, että poliisi oli jo muutaman minuutin kuluttua hälytyksestä pysäyttänyt puukottajan vaarallisen toiminnan ampumalla, oli tilanne hoidettu mielestäni erinomaisesti. En tiedä miten aktiivisesti ensitilanteen hoitaneen partion jäsenet ampumataitoaan harjoittelivat, tai harjoittelevat nykyään, mutta ylimääräisiä riskejä ei syntynyt ja haluttu vaikutus saatiin aikaan, joten pitäisin tilannetta onnistuneena.

---

<sup>53</sup> Ruohotie 1998, 41

<sup>54</sup> Yle 16.12.2016

Kaikkea ei tarvitse poliisimiehenkään osata. Jokaisella ryhmällä ja yksilöllä on omat vahvuutensa, joita käytetään organisaatiossa hyväksi. Oman tontin lisäksi pitäisi kuitenkin osata hoitaa kiireelliset ja tärkeät tehtävät, ja siksi niiden hoitamista pitää harjoitella, vaikka ne tuntuisivatkin omissa tehtävissä epäuskottavilta.

Asennemuutos ei tapahtune hetkessä. Haastattelujen vastauksista oli tulkittavissa, että nuorempi aines on avoimempaa ampumaharjoittelulle. Yksinkertaistettuna siis pitäisi odottaa, että organisaatiossa tapahtuu sukupolvenvaihdos. Asiathan eivät aina ole näin mustavalkoisia, joten asenteita pitäisi yrittää muokata jo nyt, eikä odottaa niiden muuttumista henkilöstön vaihtuessa.

Motivaatiota voisi lisätä huomattavasti haastatteluvastauksissa useaan kertaan esille otettu sisäampumarata. On ilmiselvää, että poliisiaseman välittömässä läheisyydessä sijaitseva sisäampumarata motivoisi mukavuudenhaluisimpiakin poliisimiehiä ampumataitojaan ylläpitämään ja ehkä jopa kehittämään. Sisäampumarata olisi parannus nykytilanteeseen, mutta nykyresursseilla saattaa olla pelkkä haave. Siksi pitäisikin keksiä muita keinoja harjoittelumotivaation kasvattamiseen.

Sisäampumaradan lisäksi henkilöstön harjoittelumotivaatiota voisi lisätä mielenkiintoisilla ja todentuntuisilla harjoituksilla, mitä ehdotettiin haastatteluvastauksissakin. Harjoitusten todentuntuisuudella voisi myös saada vaikutusta asenteisiin, kun huomattaisiin, että tilanteet saattavat yllättää ja tositilanteessa suorittaminen ei ole niin kliinistä ja helppoa kuin ampumaradalla.

Haastateltavista osa oli sitä mieltä, että osaamisvaatimuksia virka-aseella ampumiseen tulisi nostaa. Tämä voisi osaltaan nostaa myös motivaatiota käydä harjoittelemassa ampumista ja täten parantaa ampumataitoa. Siinä taas saattaisi korostua jälleen koetta varten harjoittelu, mutta se voisi silti olla edistysaskel niille, jotka eivät muuten harjoittelemassa käy ollenkaan. Haastatteluista nimittäin selvisi, että ne, jotka harjoitusta eniten tarvitsisivat, eivät harjoittelemassa juuri käy.

Tämä opinnäytetyö tutkimuksena oli melko kapea katsaus aiheeseen, vaikkakin aihe oli hyvin rajattu. Itse aiheutetuista aikatauluongelmista johtuen työn tekeminen pitkittyi ja aiheeseen pureutuminen varsinkin kirjallisuuskatsauksen kohdalla jäi melko laihaksi. Sain

kuitenkin nostettua esiin pari ongelmakohtaa, mitä ampumakoulutuksessa on KJ2-alueella, sekä pohdittua ratkaisuja niihin.

Sähköpostihaastattelu oli menetelmänä aika suppea ja olisin näin jälkeenpäin tehnyt sen normaalina teemahaastatteluna ja ehkä ryhmänä vielä erikseen pohtinut haastatteluissa esiin tulleita asioita. Nyt jouduin luottamaan siihen, että edes joku vastaa ja että nämä vastaajat kirjoittavat esitettyihin kysymyksiin mahdollisimman kattavat vastaukset. Onneksi edes puolet kouluttajista vastasi lähettämiini kysymyksiin ja sain materiaalia tutkimukseeni. Vastausten luotettavuuteen vaikutti se, että sähköinen kommunikointi ei anna eleiden ja reaktioiden tuomaa sävyä vastauksiin. Haastateltavat ovat myös voineet vastata totuutta muunnellen, mutta se riski täytyi ottaa. Muuten uskoisin, että ne tulokset, mitä tutkimuksella sain, ovat suhteellisen luotettavia ja niitä voidaan käyttää hyväksi ampumakoulutuksen kehittämisessä KJ2-alueella ja ehkä muuallakin. Kaikki tiedot ovat itsekkin etsittävässä ja ehkä empiirisellä tutkimuksella havaittavissa, mutta tässä ne on kiteytetty yhteen. Tätä työtä tehdessä jouduin pohtimaan motivaatiota yleensä ja mielestäni poliisimiesten motiiveja ampumaharjoitteluun voisi tutkia yleisemminkin.

Yleisesti ottaen voidaan siis sanoa, että ampumakoulutus on KJ2-alueella hyvällä mallilla. Aina löytyy kehitettävää, mutta haastattelujen ja omien havaintojeni perusteella uskon, että käytössä olevien resurssien puitteissa kehitystyötä tehdään jatkuvasti.



## LÄHTEET

Ellonen, Erkki & Nurmi, Lasse & Raivola, Petri & Vältalo, Tarmo & Vältalo, Unto 1997: Poliisityön psykologiaa. Poliisin oppikirjasarja. Helsinki, Edita.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998: Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere, Vastapaino.

Eteläpelto, Anneli & Tynjälä, Päivi (toim.) 1999: Oppiminen ja asiantuntijuus, työelämän ja koulutuksen näkökulmia. Juva, WSOY.

Heikkilä, Tommi 2017: Oulun poliisilaitoksen voimankäyttö ja voimankäytön koulutus 2016. Tampere, Poliisiammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Produktiosan käyttö rajoitettu – suojaustaso IV.

Helakorpi, Seppo 2005: Työn taidot. Ajattelua, tekoja ja yhteistyötä. HAMK, ammatillisen opettajakorkeakoulun julkaisuja 2/2005. Hämeenlinna, Saarijärven Offset.

Helminen, Klaus & Kuusimäki, Matti & Rantaeskola, Satu 2012: Poliisilaki. Helsinki, Talentum.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula, 1997: Tutki ja kirjoita. Porvoo, Bookwell Oy. 15. painos, painettu 2009

Kataja, Tomi & Asunta, Heikki 2015: Poliisin AMK-tutkinnon virka-aseen osaamisen näyttö. Tampere, Poliisiammattikorkeakoulu. Käyttö rajoitettu - suojaustaso IV

Peltonen, Matti & Ruohotie, Pekka 1992: Oppimismotivaatio : teoriaa, tutkimuksia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta. Helsinki, Otava.

Ruohotie, Pekka 1998: Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki, Edita.

Salakari, Hannu 2007: Taitojen opetus. Saarijärvi, Saarijärven Offset.

Vainio, Otso 2010: Käytännön ampumataito. Helsinki, Fire-kustannus.

### **Virallislähteet:**

Poliisihallitus 2015: Poliisin aseenkäyttö- ja suojavälineet sekä voimakeinojen ja suojavälineiden käytön koulutus. POL-2015-14762. Käyttö rajoitettu – suojaustaso IV

Lapin poliisilaitos 2017: Lapin poliisilaitoksen henkilöstösuunnitelma 2018-2020. Käyttö rajoitettu – suojaustaso IV.

**Henkilölähteet:**

Pasma, Tommi 2018: Lapin poliisilaitos, Kemin poliisiasema. Sähköposti 17.8.2018

**LIITTEET**

Liite 1: Haastattelun kyselyrunko

Ohje: Kysymykset ovat laatikoituna. Kysymysten alla on harmaa laatikko ( ), jota klikkaamalla pääset syöttämään tekstiä siihen vastataksesi. Vastattuasi kysymyksiin, tallenna tiedosto ja lähetä se sähköpostilla haastattelijalle osoitteeseen: [ville-veikko.rasanen@poliisi.fi](mailto:ville-veikko.rasanen@poliisi.fi)

## 1. Koulutus

**Kuinka usein arvioisit käyväsi ammuttamassa omaa ryhmääsi?**

*Esim. kuinka monta kertaa kuukaudessa/vuodessa? (keskimäärin)*

**Ovatko puitteet ampumaharjoitteluun KJ2-alueella mielestäsi hyvät?**

*Onko kouluttajia tarpeeksi?*

*Onko harjoitusvälineitä tarpeeksi/ovatko ne hyvälaatuisia?*

*Minkälaiset harjoitusalueet ovat henkilöstön käytettävissä?*

## 2. Itsenäinen harjoittelu

**Miten kannustat/ohjeistat omaa ryhmääsi itsenäiseen harjoitteluun?**

**Miten tärkeää itsenäinen ampumaharjoittelu mielestäsi on?**

**Onko itsenäisen harjoittelun määrissä mielestäsi huomattavia eroja eri ryhmien ja sektorien välillä?**

**Jos eroja on; mikä mielestäsi voisi motivoida vähemmän itsenäisesti harjoittelevia harjoittelemaan enemmän?**

### 3. Osaaminen

**Onko käytössä oleva vuosittain suoritettava tasokoe mielestäsi riittävä osaamisen mittari?**

*Jos ei; miten sitä voisi kehittää mielestäsi?*

**Onko Poliisihallituksen vaatima minimi, 2 harjoituskertaa vuodessa, mielestäsi riittävä määrä?**

*Jos ei; kuinka paljon korottaisit minimivaatimusta harjoitusmäärien suhteen?*

**Onko ampumataidossa huomattavissa eroa eri ryhmien tai sektoreiden välillä?**

**Onko KJ2-alueen henkilöstön ampumataito mielestäsi riittävän hyvällä tasolla yleisesti?**

### 4. Ampumakoulutuksen kehittäminen

**Mitä KJ2-alueella on tehty viimeisen vuoden aikana ampumakoulutuksen kehittämiseksi?**

Mitä kehitettävää ampumakoulutuksessa olisi mielestäsi KJ2-alueella?

Onko ohjatun ampumaharjoittelamisen lisäämiselle mielestäsi tarvetta?

Tulisiko itsenäiseen ampumaharjoitteluun mielestäsi kannustaa  
aktiivisemmin?

Voidaanko ohjattua ampumaharjoittelamista lisätä?

*Jos ei voi; Mikä tähän vaikuttaa?*